

Anton Carrera i la profunditat dels vincles

ANNA CARRERA SOLANO

Anton Carrera and the depth of ties

L'Anton Carrera va ser un home profundament reflexiu; un home capaç d'escoltar allò que només el silenci revela. En aquesta quietud, va saber desenvolupar la seva sensibilitat estètica i trobà en la poesia i la pintura el sentit de la seva vida. El seu avi, Anton Busquets i Punset, va marcar profundament la seva trajectòria i d'ell heretà l'interès per la literatura i una profunda devoció per la figura de Verdaguer i pel paisatge que ens envolta. L'Anton descobrí en la natura un diàleg íntim, un llenguatge i un vincle que expressà en la seva obra i el seu llegat. I és precisament aquesta essència la que ell desitjà transmetre i la que avui perdura en el nostre paisatge i en el record de la seva família, amics i admiradors de la seva obra.

Paraules clau: Anton Carrera, Sant Julià de Vilatorrada, poesia.

Anton Carrera was a profoundly reflective man, one capable of listening to that which only silence reveals. In this stillness, he was able to cultivate his aesthetic sensitivity, finding in poetry and painting the true meaning of his life. His grandfather, Anton Busquets i Punset, left an indelible mark on his life, and from him, he inherited a passion for literature and a deep devotion to the figure of Verdaguer and the landscape that surrounds us. Anton discovered in nature an intimate dialogue, a language and a bond that he expressed through his work and his legacy. It is this very essence that he wished to convey; which endures today in our landscape, in the memory of his family, friends, and admirers of his work.

Keywords: Anton Carrera, Sant Julià de Vilatorrada, poetry.

RASTRES, PLOMES I MEMÒRIA

L'Anton veia el món amb una claredat diferent. Mentre els altres passaven de llarg, absorts en la pressa del dia a dia, ell s'aturava. Sabia que la bellesa no es revela davant dels ulls impacients, sinó que requereix lentitud, pausa i una mirada atenta. Passejava pels camins del bosc amb la suavitat de qui no vol interrompre el seu ritme vital. Passejava atent al seu silenci, un silenci ple de respostes per a aquells qui saben escoltar-lo.

Malgrat els anys viscuts a Barcelona, ell conservava intacta l'ànima indòmita d'un home de bosc i muntanya. Recordo les jornades en què, essent jo només una nena, intentava transmetre'm els secrets de la natura. Em guiava per camins i racons amagats on desenterràvem fòssils que després reposarien en una capsa de sabates, petits tresors de pedra i temps. M'ensenyava a rastrejar els camins del bosc, a llegir-ne els signes invisibles i a omplir el cistell de bolets. La natura el captivava; sovint, simplement, s'asseia a contemplar-la, com si aquell moment fos etern i sagrat.

Les criatures del bosc el fascinaven, però era als ocells a qui els dedicava una autèntica devoció. A la seva llibreria sempre hi exhibia, com a petits talismans, figures d'ocells de tota mena: de fang, de fusta, de metall, cadascuna amb una història al darrere. A la taula del seu estudi no era estrany trobar-hi una ploma o, fins i tot, un niu abandonat que hauria descobert en alguna de les seves passejades. Amb la delicadesa d'un col·leccionista, les recollia i les preservava.

*Hauran estat fulles abolides.
S'afirmaran tossuts els verds perennes
per contradir decret i desmesura.
Un cel d'hivern serà senyal de canvi
i avançaran les boires aplegades.
Rostolls enllà la garba del silenci
ha convocat l'ocell de la paraula.
Tardor del bosc, perduda la fortuna
jauràs damunt de mil tardors passades.*

Nívia, p. 73

Per a l'Anton, la natura era un llenguatge universal. El Montseny i les Guílleries eren casa seva, però també va saber trobar inspiració en molts altres indrets que hauria conegut i descobert en els seus viatges. Es meravellava davant dels dòlmens i les pedres ancestrals, testimonis d'antigues civilitzacions. Tot i que jo era molt petita, recordo els nostres viatges que ens portaven a descobrir el passat: vestigis prehistòrics, les meravelles de l'antiga Grècia i altres indrets d'interès arqueològic. Però, si hi hagué un lloc que el commogué especialment, recordo que va ser

Palmira. Aquell viatge entre les ruïnes de la ciutat mítica li deixà una empremta profunda, un sentiment que més tard es reflectiria en molts dels seus versos.

*La ploma toca el full fins ara en blanc
i aflores dolçament en el poema:
la ment i el vespre s'han posat d'acord
per tal de fer possible aquest prodigi.
No puc, de cap manera, desentendre'm,
enllà de les temences i el silenci,
del teu comport manyac que em demostrares.*

*Vaig ser feliç amb tu quan, a Palmira,
Regia la llum rosa del desert.
Creixia l'hora baixa. Més encara:
Creixien les aromes datileres.*

«En llista d'espera», p. 35

A Palmira, com en els boscos del Montseny, com en els dòlmens prehistòrics, l'Anton hi reconeixia la mateixa veritat: la natura i la història són indestruïbles, i aquell qui sap escoltar pot comprendre, potser, alguna cosa essencial de la vida.

L'Anton Carrera i la seva filla Anna a Palmira. (Arxiu família Carrera).

ANTON BUSQUETS I PUNSET, L'AVI QUE VA MARCAR LA SEVA TRAJECTÒRIA

És impossible parlar de la passió de l'Anton per la literatura sense invocar la memòria del seu avi, Anton Busquets i Punset. La vida i el llegat de

l'avi, els seus versos i la seva mirada sobre el món rural van ser per a l'Anton molt més que una influència. No és estrany, doncs, que en la seva pròpia obra ressoni aquella fascinació primera, la mateixa que el seu avi havia transformat en poesia. L'Anton no només va heretar el seu interès per l'escriptura, sinó també la seva mirada: una forma particular d'observar el Montseny i les Guílleries, una sensibilitat especial per interpretar el paisatge i la natura.

El 1897, Busquets i Punset va publicar *Flors del Montseny i*, el 1903, *Del Montseny*. En aquest darrer recull hi ha una narració titulada «Entre llops», que relata un viatge a peu des de Sant Hilari fins a Viladrau. Un camí que, com bé indica el títol, podria haver tingut un final inesperadament tràgic. Malgrat això, la història té un toc d'humor que entusiasmava l'Anton.

Més d'una vegada, l'Anton havia recorregut a peu la mateixa ruta que Busquets descriu amb detall: des de Sant Hilari fins al Pla de les Arenes, passant per Espinelves i Masjoan, fins a arribar al Coll del Buc. Però aquí sempre s'aturava, incert sobre com continuar la ruta proposada. Precisament el tram que va del Coll del Buc fins a Viladrau era el que el feia recular una vegada i una altra. Actualment, el terreny és feréstec i no hi ha rastre de camí ni de tresquera. Ho havia intentat moltes vegades, però mai s'atrevia a avançar més enllà. Aquesta incertesa el tenia obsessionat i, darrerament, amb el seu estimadíssim amic Quico Danés, s'havien fet el ferm propòsit d'aconseguir-ho.

Un altre llegat que Busquets i Punset va transmetre al meu pare va ser la seva profunda admiració per la figura de Verdaguer. L'Anton, com el seu avi, era un fervent verdaguerià. L'amistat que va unir Busquets i Punset amb Verdaguer sempre va despertar en ell una gran fascinació. Com si, d'alguna manera, n'hagués heretat aquell vincle. Amb el temps es convertí en un gran coneixedor de la vida i l'obra del poeta de Folgueroles. No era una devoció superficial, sinó un estudi rigorós i apassionat. L'Anton admirava moltíssim la profunda i sincera amistat que hi va haver entre els dos poetes. Era un vincle tan fort que, fins i tot en els temps convulsos de la crisi amb el bisbe Morgades, quan molts li van girar l'esquena, Busquets i Punset es mantingué ferm al costat del seu amic, inalterable en la seva lleialtat.

Aquesta història ens transporta al 31 d'agost de 1899, quan Verdaguer arribà a Sant Hilari, on el bisbe Morgades s'allotjava a la torre Vilavecchia. El poeta buscava la reconciliació i el restabliment de la seva condició de capellà, suspesa a *divinis*. Ho aconseguí, i sembla que Busquets i Punset el va acompanyar en aquell viatge. L'endemà, tots dos emprengueren junts el camí cap al cim del Matagalls, a peu, en un gest d'acció de gràcies

que reflectia el profund respecte que sentien per aquell paisatge. L'any 1901, Verdaguer publicà *Aires del Montseny*, obra que naixia d'aquella ascensió al Matagalls en què Busquets i Punset li havia fet companyia. Fou, de fet, Busquets i Punset qui, amb el seu entusiasme i devoció pel paisatge, l'encoratjà a publicar l'obra. No només el convencé, sinó que, amb una entrega gairebé artesanal, s'ocupà personalment de l'edició. Amb els anys, aquell episodi esdevingué per a l'Anton molt més que una simple anècdota; era una manera d'entendre la poesia, com a ofici i com a compromís.

Amb el pas del temps, el seu nom es va vincular estretament a l'estudi i al coneixement profund de Verdaguer. Va escriure sobre ell, en parlà en conferències, seminaris i tertúlies literàries. L'any 2006 va redactar el pròleg per a l'edició de *Jovenívols*. Poesies amatòries de joventut, publicada per Galerada. D'aquesta manera, sense proposar-s'ho, l'Anton continuà aquella cadena que s'havia iniciat quasi un segle abans. Busquets i Punset havia estat fidel a Verdaguer, i ell, fidel al seu llegat. Potser sense adonar-se'n del tot, havia esdevingut el darrer esglaó d'una llarga tradició de lleialtat, de coneixement i d'amor per la poesia.

VILADRAU, VERSOS I VINCLÉS

El 1986, l'Anton va ser guardonat amb el Premi del Montseny gràcies a *Tankes del Montseny*. Des d'aleshores, estiu rere estiu, tornava fidelment a aquest certamen poètic, ja no com a concursant, sinó com a membre del jurat. Amb el pas dels anys, el destí va voler enfortir encara més aquest vincle amb Viladrau i va portar filla i netes a arrelar-se al poble, convertint-lo en el lloc habitual de trobades i celebracions familiars. Li agradava conduir des de Sant Julià de Vilatorrada fins a Viladrau per l'antiga carretera, aquella que el temps ha anat oblidant i per on ja gairebé ningú passa. Però ell la preferia així, solitària. Sovint feia aquest recorregut amb una il·lusió: visitar les seves netes, la Gina i la Danna. Cada setmana, com si fos un ritual, venia a fer classe de català i dictats a la Gina. L'Anton preparava aquelles classes amb la cura i sensibilitat que el definien. No escollia els textos a l'atzar. No.

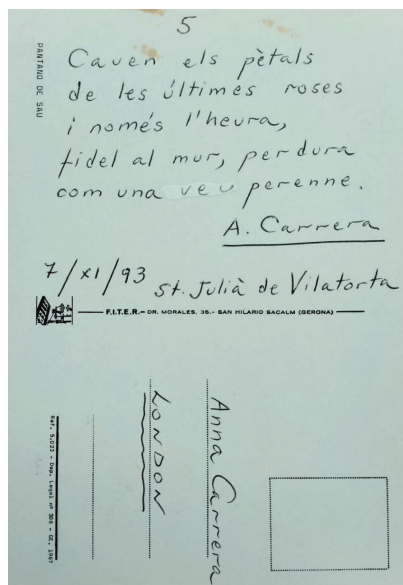
Amb la precisió pròpia d'un mestre, escrivia cada text pensant en ella. Volia que la Gina no només aprengués a escriure, sinó que també descobrís i comprengués el món que la envoltava. Volia despertar-li la curiositat i les ganes d'aprendre. Per això, els dictats parlaven del tritó del Montseny, de la Riera Major, de les bruixes de Viladrau, del castanyer o del pit-roig. Sense que ella ho sabés, aquells textos anaven teixint el coneixement i el vincle amb el seu entorn. I així, setmana rere setmana, entre dictats i converses,

aquell viatge per la carretera oblidada es convertiria en alguna cosa més gran: l'empremta i el llegat de l'Anton en la memòria de la seva neta.

POSTALS CONTRA L'OBLIT

Durant els anys 90, vaig marxar a l'estranger. Va ser una estada llarga, de molts anys. Entre els anys 1993, 1994 i 1995, de manera regular i sense faltar, m'arribava un sobre. A dins hi havia una postal, i a la postal, una tanka. L'Anton, amb la seva fidelitat constant, enviava aquells versos que parlaven sempre del meu lloc d'origen, dels meus primers paisatges i de la natura que havia estat l'escenari de la meva infantesa. Enmig de la distància i el temps, la seva poesia es va convertir en la veu familiar que em parlava de qui era i em recordava d'on venia. Aquelles postals eren un refugi contra l'oblit.

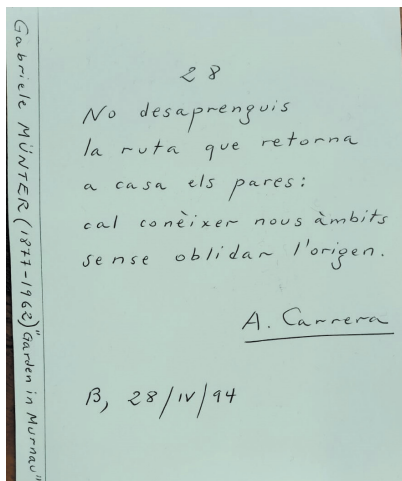
Les vaig guardar en una capsa, com si fossin un tresor; encara les tinc. Anys després, l'Anton faria una selecció d'aquells versos i els inclouria en el recull poètic *En llista d'espera*, un poemari ple de reflexions profundes i introspectives que va ser publicat l'any 1998 per Parsifal Edicions i amb el qual va ser guardonat amb el X Premi de Poesia «Cadaqués a Rosa Leveroni».

Postal original amb la tanka manuscrita per Anton Carrera, enviada el novembre de 1993 a la seva filla Anna. (Arxiu família Anton).

Evoca el cercle
de turons que limiten
la plana fèrtil:
és la cal·ligrafia
del teu primer paisatge.

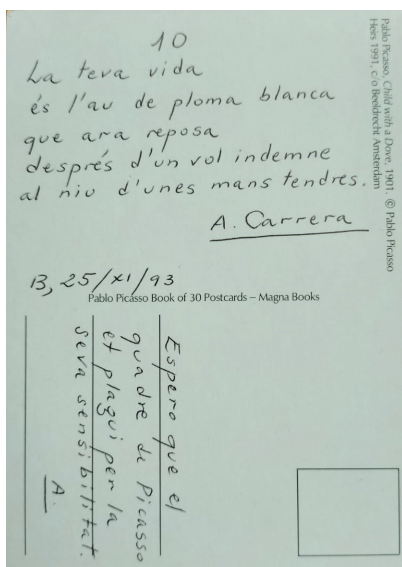
«En llista d'espera», p. 23.

Postal original amb la tanka manuscrita per Anton Carrera, enviada l'abril de 1994 a la seva filla Anna. (Arxiu família Anton).

Ara que el vespre
s'ha transformat en perla
i la penombra plana damunt els llibres,
dolçament et recordo.

«En llista d'espera», p. 21.

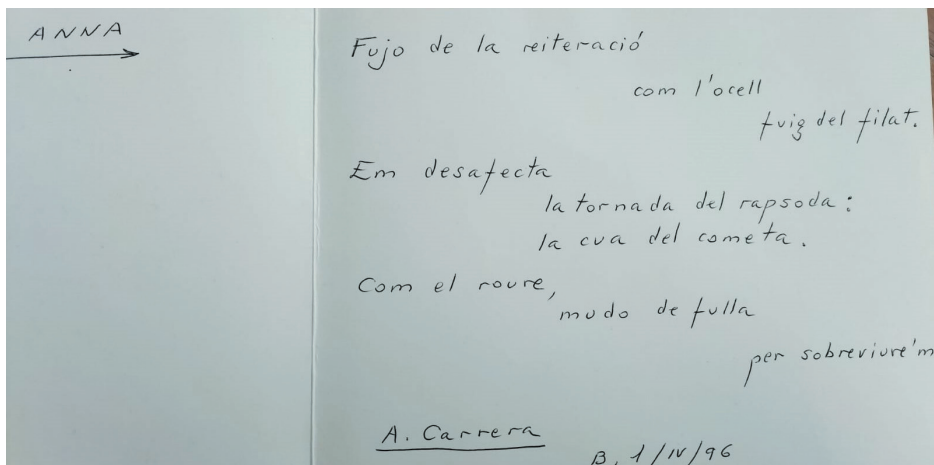
Postal original amb la tanka manuscrita per Anton Carrera, enviada el novembre de 1993 a la seva filla Anna. (Arxiu família Anton).

*Si cada impuls atàvic t'alçapremava massa,
amb una ermita el domtes que lliga amb ta carcassa.
Si de la banda gerda t'hauré fruit com cal,
no pas de ton perímetre clouré l'itinerari,
perquè d'aquest diàleg –viladrauenc rosari–
cada paraula estricta pren un ressò total.*

La Muntanya d'ametistes, de Guerau de Liost.

L'Anton va ser un home profundament reflexiu; un home capaç d'escoltar allò que només el silenci revela. En aquesta quietud, va saber desenvolupar la seva sensibilitat estètica i, així, descobrir la seva pròpia riquesa inherent. Va viure amb plenitud, tal com ho fan aquells qui han sabut trobar el sentit de la vida. Escriure, ensenyar i pintar van ser els estímuls que li van donar harmonia. En aquests camins que ell tant estimava, en aquests paisatges que van ser refugi i inspiració, sempre hi perdurà una presència subtil. Potser en el silenci profund del bosc, potser en la claror d'un raig de llum o en el vol d'un ocell que s'atura un instant per saludar-me.

M'agrada pensar que és ell qui, amb la seva essència intacta, ens fa una visita. Que, d'alguna manera, continua formant part d'aquest entorn, com un vincle entre la terra i el cel, entre el record i la vida que segueix el seu curs. I així, cada cop que un ocell s'atura davant meu, em sembla sentir el seu llegat: un instant que porta en si el record d'un temps que mai s'esvaeix del tot.

Postal original amb la tanka manuscrita per Anton Carrera, enviada l'abril de 1996 a la seva filla Anna. (Arxiu família Anton).